6/6/16

כ"ט באייר, תשע"ו

הנדון: <u>סיכום ישיבת ועדת בטיחות בדרכים</u>

התקיימה ב- 23/5/16

משתתפים: <u>חברי הועדה:</u> אבי גרובר- יו"ר הועדה, אהרון אלמוג אסולין, ולדימיר לוין, אורית לבון (מחליפה את אורי ארבל גנץ), צביקה שמואלי, נתי הר לב- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים, אילן בליץ- נציג משטרת ישראל, נציגי ציבור: נאוה איזין, דני אדמסקי.

<u>משתתפים נוספים:</u> עידן למדן, יעקב קורצקי, עזי חזקיה, ורד שני, אבנר סער, עמית גייגר, רוני ליכט רותם, אייל באום, תמי גת אביב, זוהר לב.

סדר היום:

1. **אופניים חשמליים נקודת המבט של הולכי הרגל-** רוני ליכט רותם
2. **סקירת נתוני תאונות הדרכים והנפגעים ברמת השרון – נתי הר לב** הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
3. **תקנות חדשות לשימוש באופניים חשמליים-** צביקה שמואלי, עמית גייגר
4. **תוכנית להתמודדות עם תופעת השימוש באופניים חשמליים -** אהרון אלמוג אסולין
5. **שבוע בטיחות בדרכים - צביקה שמואלי**

דברי פתיחה, אבי גרובר

נושא האופניים החשמליים מעסיק מאוד את התושבים. תופעת האופניים החשמליים התחזקה בעקבות העומס בכבישים. זהו כלי מאוד זמין, יחסית זול, לא דורש רישיון, ויכול להגיע עד 70 קמ"ש. אבל כשילדים רוכבים על האופניים החשמליים אנחנו רואים פעמים רבות תופעות של נהיגה מסוכנת וחסרת אחריות: ילדים שמרכיבים ילדים, נוסעים על מדרכות לצד הולכי רגל מבוגרים מאוד וצעירים מאוד. התקנות החדשות שדורשות מהרוכבים לרדת לכביש יוצרות אף הן מצב מסוכן. אנחנו מנסים לעודד את התושבים לעבור ממכוניות לאופניים ולתחבורה ציבורית, אך צריך להיערך לכך גם מבחינת התשתיות.

1. **אופניים חשמליים נקודת המבט של הולכי הרגל**, רוני ליכט רותם

לפני כשנתיים נפגע בנה מרוכב אופניים, בהולכו על המדרכה. אותות הטראומה ניכרים עד היום. מצאה את עצמה באופן אבסורדי מלמדת את הילדים "כללי הליכה על מדרכה". פרסמה פוסט בפייסבוק שזכה לתפוצה גדולה. מאז פועלת להסדרת הרכיבה שלא על מדרכות. מברכת את החוק שיצא שמגביל את הגיל ומחייב את הרוכבים לרדת מהמדרכה. למרות שכרגע יש מחסור בתשתיות של שבילי אופניים.

פועלת כיום בהסברה בשיתוף "אור ירוק".

חשוב להבין שההשלכות הן גם בטווח הארוך- ילדים רוכבים על אופניים חשמליים ללא ידע והדרכה, וכשיקבלו רישיון נהיגה על רכב ירגישו "מנוסים" על הכביש.
פעילויות ההסברה בנושא צריכות לגעת בהיבטים של: * אכיפה * תשתיות * חינוך * סמכות הורית.

2. **סקירת נתוני תאונות הדרכים והנפגעים ברמת השרון בשנים 2012-2015,** נתי הר לב- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
   - יש יציבות במספר תאונות הדרכים בשנים האחרונות ברחבי העיר, כ- 45 ת.ד. בשנה.
   - ב-2015 40 הוגדרו "קלות" ו-5 הוגדרו כ"קשות".
   - מספר הנפגעים גם נשמר יחסית: כ- 55 נפגעים ב-2015 (לעומת 53 ב-2014), מתוכם 5 נפגעים קשה.

3. **תקנות חדשות לשימוש באופניים חשמליים,** צביקה שמואלי

עיקרי התקנות:
- לא ירכב אדם על אופניים חשמליים אלא אם כן מלאו לו 16 שנים.
- לא ירכב אדם על אופניים חשמליים אלא בשביל אופניים, ובאין שביל אופניים - בכביש.
- חובה לחבוש קסדת מגן הקשורה ברצועה.
- חובה ללבוש אפוד זוהר בלילה.
- אסור להרכיב אדם נוסף.
- הוקצה בדרך שביל אופניים וסומן בתמרור מתאים- לא ירכב רוכב אופניים בכל חלק אחר של הדרך אלא באותו שביל אופניים.

<u>ראו נספח א'- תקציר התקנות</u>

- **אכיפת התקנות החדשות**, עמית גייגר

סעיף 134 לתקנות קובע: "**מצא <u>שוטר</u> אופניים שרוכבים עליהם תוך הפרת הוראות תקנות שהותקנו על פי הפקודה, רשאי הוא להוציא את האוויר ואת השסתומים כדי למנוע המשך רכיבה עליהם תוך הפרת הוראה כאמור.**"
הסמכות לאכיפה נתונה למשטרת ישראל וכל עוד התקנות לא יתוקנו, אין לפקחי הרשויות המקומיות סמכות לאכוף את הסעיפים הרלוונטים לנהיגה על אופניים ו/או אופניים חשמליים.

אבי גרוברר: עדכון תקנות התעבורה בנושא האכיפה נמצא כרגע בועדת השרים. מה שאומר שכרגע רק שוטרים יכולים לאכוף את התקנות.
תמי גת אביב: המשמעות של החוק היא שלתלמידי חטיבות הביניים אסור לרכב על אופניים חשמליים. מצפה שתתבצע אכיפה.

זוהר לב: יש מחסור בתשתיות של שבילי אופניים. בארץ חם וקשה לרכב על אופניים למרחקים. התקנות החדשות מאלצות את בני הנוער להיות עבריינים. רבים מהם רוכבים בהתאם לחוקים. הקומץ שנוהג לא בזהירות מכתים את כולם.

אילן בליץ: ההנחיות שניתנו לנו הן לאכוף את תקנות התעבורה על רוכבים מעל גיל 16 שלא נוסעים לפי הכללים- על המדרכה, ללא קסדה, שיחה בטלפון נייד וכו'.

יש הקצאה של 5% מדוחות התנועה לרוכבים על אופניים חשמליים- 60% מתוכם על נהיגה על המדרכה.

4. **תוכנית להתמודדות עם תופעת השימוש באופניים חשמליים**, אהרון אלמוג אסולין

התוכנית הוצגה במאי 2015. חלקים רבים ממנה יושמו, אולם יש להמשיך ליישמה ברציפות.

1. **אמנת הורים** - נחתמה אמנה בתחילת שנת הלימודים ע"י ההורים.
2. **הכשרת נאמני בטיחות בדרכים בחט"ב**- מתוך תפיסה של לתת לילדים להסביר לילדים. הוכשרו ע"י צביקה שמואלי.
   מבקשים לוודא שיקצו שעות "שיעורי חברה" לנאמני הבטיחות – באחריות אגף החינוך.
3. **מעמדים לאופניים** - הוצבו בחט"ב ובתיכונים במטרה שלא יקשרו את האופניים על עצים ומעקות. יש לציין שהמעמדים משמשים גם אופניים "רגילים", לכן אין לפנותם מחטיבות הביניים.
4. **שבילי אופניים**- עדיין לא נסללו מספיק שבילים.
5. **פיקוח** - בוצעו פעולות של מניעה הרתעתית שהיו יעילות ביותר. צביקה שמואלי+ פקח+ שוטר התייצבו בבתי הספר ותדרכו ילדים שנסעו נגד כיוון התנועה, ללא קסדות וכו'. רשמו שמות של ילדים ופנו לבית הספר להמשך הסברה. הילדים התייחסו אליהם ביראה. לצערנו אין משאבים להמשך האכיפה.
   נותר כחודש לסיום שנת הלימודים. מציעים לחדש את פעילות הפיקוח.

אבי גרובר: בקיץ נצטרך להגביר את הפיקוח. לטפל ב"גדודי האופניים החשמליים" שמסתובבים בעיר.

אבנר סער: אנחנו מוציאים את הילדים מהגינות, אז הם מסתובבים ברחובות.

אבי גרובר: אני גם פועל לפתוח מתנ"סים לבני הנוער.

עזי חזקיה: מציע לעשות מבצע של רישום האופניים החשמליים. נוכל לסייע לתושבים במידה והאופניים יגנבו. יאפשר לנו פיקוח.

אייל באום: חשוב לפרסם באופן ברור להורים ולתלמידים את התקנות החדשות. הערכות ל-1/9/16. מצפים שתהיה אכיפה על נושאים בטיחותיים כמו חבישת קסדה, לא לשוחח בטלפון, לא להרכיב.

יעקב קורצקי: באגודת הספורט עשינו קמפיין של "אם שותים לא נוהגים" כשהמאמנים משפיעים על התלמידים. אפשר לעשות קמפיין דומה לגבי הרכיבה על אופניים חשמליים, להסביר שעלולים להיפצע בזמן הרכיבה.

6. **שבוע בטיחות בדרכים - צביקה שמואלי**

יתקיים ב- 1/6/2016-7/6/2016.
פעילויות רבות בכל בתי הספר בעיר.
מתוכננת הפצת מינשר ובו קריאה לשמירה על כללי הבטיחות לקראת חופשת הקיץ לכל בתי האב.
פירסום חוצות ברחבי העיר באמצעות מסרים בטיחותיים על באנרים ושמשוניות.

7. **סיכום הדיון - אבי גרובר**

כיום כעירייה היכולת שלנו להתמודד עם הרכיבה על האופניים החשמליים מוגבלת.
האופניים החשמליים מאפשרים לילדים להיות ניידים, אבל התשתיות עדיין לא ערוכות. יוצר חיכוך מסוכן. תוך 2-3 שנים התשתית תתקדם.
בועדת בניין עיר הקרובה (19.6.16) אני מתכנן לאשר את תוכנית שבילי האופניים בכדי שנוכל להגיש בקשה למימון ממשרד התחבורה. כשלב ראשון מתכננים סלילה של שבילי אופניים ברחוב משה סנה ועד הואדי (אושר ע"י המועצה, ממתין לאישור משרד הפנים). בינתיים, אני דואג לטפל בחנויות שמוציאות סחורה על המדרכות- לסדר את המרחב המשותף.
פועלים להכניס שיטור עירוני, להיכנס לתוכנית "עיר ללא אלימות".

<u>החלטות</u> :

1. יש לעדכן את חוק העזר למניעת מפגעים – לטיפול המחלקה המשפטית.
2. יש לשלוח דיוור לכל ההורים לגבי התקנות החדשות. ההורים חייבים לקחת אחריות על התנהגות ועל שלום ילדיהם. מומלץ להכניס לתוכנית העבודה השנתית קמפיין הסברה– באחריות אגף החינוך בשיתוף הדוברות.
3. חשוב להמשיך בפיקוח ובהסברה. אמצעים שהוכחו יעילים. גם אם הפקחים לא יכולים לאכוף התקנות, הם יכולים לסייע בהסברה. – באחריות אגף החינוך, מחלקת הפיקוח, מחלקת תנועה.
4. יש להמשיך בהסברה בחטיבות הביניים ובתיכונים לגבי רכיבה בטוחה על אופניים חשמליים, יש להקצות ל"נאמני הבטיחות בדרכים" זמן בשיעורי החינוך – באחריות אגף חינוך.

בברכה,

אבי גרובר, עו"ד הועדה
ראש העירייה

נספח א' – תקציר התקנות

גלגינוע - התקן דו–גלגלי או תלת–גלגלי שמותקן בו מנוע חשמלי, עומד בתקן ישראלי 6230 ואשר התקיימו בו כל אלה:

1. הספקו המרבי של המנוע אינו עולה על 250 וואט;
2. המנוע מופעל באמצעות מצערת יד;
3. המנוע מפסיק את פעולתו כאשר מופעלים הבלמים;
4. מהירותו המרבית אינה עולה על 25 קמ"ש;
5. משקלו העצמי של ההתקן לא עולה על 30 ק"ג.

רישוי ורישום של גלגינוע והרוכב בו:

(א) בעל גלגינוע פטור מחובת רישום ורישוי לפי סעיף 2 לפקודה.
(ב) הרוכב על גלגינוע פטור מחובת רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לפקודה.
(א) לא ירכב אדם על גלגינוע אלא אם כן מלאו לו 16 שנים.
(ב) לא ירכב אדם על גלגינוע אלא בשביל מיוחד או נתיב מיוחד שהוקצו לתנועת אופניים וסומנו בתמרור (להלן שביל אופניים), ובאין שביל אופניים - בכביש, ואולם מותר להולך רגל להוביל גלגינוע על המדרכה אם אין בכך הפרעה להולכי רגל.

122ב כללי רכיבה על גלגינוע

(א) לא ירכב אדם על גלגינוע בכביש בזמן תאורה, אלא אם כן הוא לובש אפוד זוהר כהגדרתו בסעיף 65 ב לפקודה.
(ב) לא ירכב אדם על גלגינוע אלא אם כן הוא חובש קסדת מגן מסוג כאמור בחלק ג' בתוספת השנייה הקשורה ברצועה שתמנע את נפילתה בשעת הרכיבה.
(ג) הרוכב על גלגינוע, לא ירכיב עליו אדם נוסף.
(ד) על רכיבה על גלגינוע יחולו הוראות תקנה 110כאילו היה הרוכב הולך רגל באופן שיחצה את הכביש בהליכה ויוביל עמו את הגלגינוע.

129

(א) לא ירכב אדם על אופניים על מדרכה או על חלק מהדרך המיועד להולכי רגל בלבד; אולם מותר להולך רגל להסיע אופניים על המדרכה אם אין בכך הפרעה להולכי רגל.
(ב) הוקצה בדרך שביל אופניים וסומן בתמרור מתאים לא ירכב רוכב אופניים בכל חלק אחר של הדרך אלא באותו שביל אופניים.
(ג) לא ירכב אדם על אופניים במנהרה.
(ה) על אף האמור בתקנה 128, בדרך שאינה עירונית, שבה שול הדרך פנוי ומיוצב באספלט, ירכב רוכב אופניים בשול, קרוב ככל הניתן לשפתו הימנית.
(ו) לא ירכב אדם שגילו פחות משתים עשרה שנים על אופניים בדרך שאינה עירונית.

התקנות המלאות: http://knesset.gov.il/committees/heb/material/data/kalkala2016-03-09.docx